

MAU-002-001303 Seat No. _____

B. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

October / November – 2016

Cost Accounting

(New Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001303

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70]

સૂચના : (૧) પ્રશ્નની જમણી બાજુ ગુણ દર્શાવેલા છે.
 (૨) કુલ ચાર પ્રશ્નો છે.
 (૩) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

૧ ક્રીશલ લિ.એ ૨૦૧૬ના વર્ષ દરમિયાન પોતાની ૫૦% ઉત્પાદનશક્તિએ ૨૦

૪,૦૦૦ ટીવી સેટ બનાવીને વેચ્યા. તા. ૩૧-૧૨-'૧૬ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની ઉત્પાદન પડતર નીચે મુજબ હતી :

માલસામાન એકમદીઠ રૂ. ૮૦

મજૂરી માલસામાનની વપરાશનાં ૫૦%

પ્રત્યક્ષ ખર્ચ રૂ. ૮૦,૦૦૦

કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચ (૬૦% ચલિત) રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦

ઓફિસ પરોક્ષ ખર્ચ સ્થિર રૂ. ૧,૪૦,૦૦૦

વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચ (૪૦% ચલિત) રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦

વેચાણ પડતર કિંમત + ૧૦% નફો

૨૦૧૭ના વર્ષ માટે અંદાજવામાં આવેલ છે કે

(૧) પૂરેપૂરી ઉત્પાદન ક્ષમતાએ ઉત્પાદન કરવામાં આવશે અને ઉત્પાદનનાં ૭૫% એકમોનું વેચાણ થશે.

- (૨) એકમદીઠ માલસામાન અને મજૂરીનો ખર્ચ અનુક્રમે ૨૦% અને ૧૦%થી વધશે.
- (૩) કારખાના અને ઓફિસનાં સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ અનુક્રમે રૂ. ૪૦,૦૦૦ અને રૂ. ૨૦,૦૦૦થી વધશે.
- (૪) પડતર પર નફાનો દર ૧૦૦%થી વધશે.

ઉપરોક્ત માહિતીના આધારે નીચેના પત્રકો તैયાર કરો :

- (૧) ૨૦૧૬ના વર્ષ માટેનું કુલ તેમ જ એકમદીઠ પડતર તેમ જ નફો દર્શાવતું પત્રક.
- (૨) ૨૦૧૭ વર્ષ માટે અંદાજ નફો તથા પડતર દર્શાવતું પત્રક તैયાર કરો.

અથવા

૧ એક કંપની બે પ્રકારની વસ્તુ 'અ' અને 'બ'નું ઉત્પાદન કરે છે. ૨૦
૩૧ માર્ચ, ૨૦૧૬ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની ઉત્પાદન પડતર
નીચે મુજબ છે :

માલસામાન રૂ. ૭,૫૦,૦૦૦

મજૂરી રૂ. ૪,૨૦,૦૦૦

કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચ રૂ. ૧,૮૦,૦૦૦

વર્ષની શરૂઆતમાં 'ક' આખરમાં અર્ધતૈયાર માલનો સ્ટોક હતો નહિ.

- (૧) 'અ' પેનમાં એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ માલસામાન 'બ' પેન કરતાં બમણો છે.
- (૨) 'બ' પેન અંગેની એકમદીઠ મજૂરી 'અ' પેનની મજૂરીના ૮૦% જેટલી છે.
- (૩) કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચ 'અ' અને 'બ' બન્ને પેન માટે એકમદીઠ સરખા છે.
- (૪) દરેક પ્રકારની પેન માટે વહીવટી શિરોપરી ખર્ચ મજૂરીના ૧૫૦% છે.
- (૫) બન્ને પ્રકારની પેન માટે વેચાણ શિરોપરી ખર્ચ એકમદીઠ ૫૦ પૈસા છે.
- (૬) વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદન :

 - 'અ' ૫૦,૦૦૦ જે પૈકી ૭૦%નું વેચાણ થાય છે.
 - 'બ' ૧,૦૦,૦૦૦ જે પૈકી ૮૦%નું વેચાણ થાય છે.

(7) વેચાણ કિમત 'અ' માટે રૂ. ૨૦ અને 'બ' માટે રૂ. ૧૫ છે.

દરેક પ્રકારની વસ્તુ માટે કુલ પડતર અને એકમદીઠ પડતર તથા નશો દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

૨ કુલ લિ.નાં ગ્રાણ ઉત્પાદન વિભાગો A, B, C છે. ઉપરાંત બે સેવા વિભાગો ૨૦ D અને E છે. કંપનીનાં ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી લેવામાં આવી છે :

ભાડું અને વેરા	રૂ. ૫,૦૦૦
સામાન્ય વીજળીબત્તી	રૂ. ૬૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	રૂ. ૧,૪૦૦
પાવર	રૂ. ૧,૪૦૦
યંત્રનો ધસારો	રૂ. ૧૦,૦૦૦
પરચૂરાણ ખર્ચ	રૂ. ૧૦,૦૦૦

વિગત		A	B	C	D	E
રોકેલી જગ્યા (ચો.ફૂ.)	૧૦,૦૦૦	૨,૦૦૦	૨,૪૦૦	૩,૦૦૦	૨,૦૦૦	૫૦૦
વીજળીનાં પોઇન્ટ	૬૦	૧૦	૧૫	૨૦	૧૦	૫
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	૧૦,૦૦૦	૩,૦૦૦	૨,૦૦૦	૩,૦૦૦	૧,૪૦૦	૪૦૦
યંત્રના હોર્સ પાવર	૧૫૦	૬૦	૩૦	૪૦	૧૦	-
યંત્રની કિમત (રૂ.)	૨,૫૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦	૫,૦૦૦	૪,૦૦૦
કામનાં કલાકો	-	૬,૨૨૬	૪,૦૨૮	૪,૦૬૬	-	-
D વિભાગનાં						
ખર્ચની ફાળવણી		૨૦%	૩૦%	૪૦%	-	૧૦%
E વિભાગનાં						
ખર્ચની ફાળવણી		૪૦%	૨૦%	૩૦%	૧૦%	-

જુદા જુદા વિભાગો વચ્ચે શિરોપરી ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો. સેવા વિભાગના ખર્ચની ફાળવણી ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે દર્શાવો અને દરેક ઉત્પાદન વિભાગ માટે યાંત્રિક કલાકના આધારે વસૂલાતનો દર શોધો.

અથવા

૨ રાજ લિ.ના ચોપડામાંથી ૨૦૧૬ના વર્ષને લગતી નીચેની માહિતી મળે છે. ૨૦
 યોગ્ય આધાર લઈને પરોક્ષ ખર્ચની યોગ્ય ફાળવણી કરો. પ્રત્યક્ષ મજૂરીના
 ટકાવારીનાં ધોરણો શિરોપરી ખર્ચ વસૂલ કરવામાં આવે છે એમ માનીને દરેક
 ઉત્પાદન વિભાગના શિરોપરી ખર્ચના દરની ગણતરી કરો :

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગો			સેવા વિભાગ	
	A	B	C	X	Y
યંત્રની કિંમત	૩૭,૫૦૦	૨૫,૦૦૦	૧૨,૫૦૦	૭,૫૦૦	૫,૦૦૦
કામદારની સંખ્યા	૧૫૦	૧૫૦	૧૦૦	૫૦	૫૦
ઇલેક્ટ્રિસ્ટી કિલોવોટ	૭,૫૦૦	૬,૦૦૦	૪,૫૦૦	૩,૦૦૦	૩,૦૦૦
રોકેલી જગ્યા (ચો.મ્ભ.)	૪૫૦	૪૫૦	૩૦૦	૧૫૦	૧૫૦
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૩,૦૦૦	૪,૦૦૦	૪,૦૦૦	૨,૦૦૦	૨,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૨,૫૦૦	૩,૫૦૦	૪,૦૦૦	૧,૦૦૦	૧,૫૦૦

સંયુક્ત ખર્ચાઓ નીચે મુજબ છે :

મોટીવ પાવર	૨,૪૦૦	લાઈટિંગ પાવર	૬૦૦
મરામત નિભાવ	૧૦,૫૦૦	શિરોપરી માલસામાન	૪,૫૦૦
ભાડું - વેરા	૧,૫૦૦	કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ	૮,૯૦૦
કામદાર વીમા યોજનામાં		કેન્ટીન ખર્ચ	૮૦૦
ફાળો	૩,૭૫૦	સુપરવિઝન	૭,૫૦૦

સેવા વિભાગ Xના ખર્ચની ફાળવણી સીધી મજૂરીના પ્રમાણમાં અને સેવા વિભાગ Yના ખર્ચની ફાળવણી ૫ : ૩ : ૨ના પ્રમાણમાં ઉત્પાદન વિભાગો A, B, C ખાતે વહેંચણી કરો.

૩ (અ) ABC કંપની લિ.ની નીચેની માહિતી પરથી એક એકમની

૫

પડતર ગણો :

આર્થિક વરદી જથ્થો ૧,૦૦૦ એકમ

વરદી મુકવાનો ખર્ચ રૂ. ૨૦૦

વાર્ષિક વપરાશ ૨,૫૦૦ એકમ

વહન ખર્ચ ૧૦%

(બ) નીચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો :

૧૦

(૧) વરદી સપાઠી

(૨) ગુરુતમ સપાઠી

(૩) લઘુતમ સપાઠી

(૪) ભય સપાઠી

(૫) સલામતી જથ્થો.

માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય ૬૫ દિવસ

તાત્કાલિક માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય ૧૦ દિવસ

માલ મેળવતા લાગતો સરેરાશ સમય ૫૫ દિવસ

ઓછામાં ઓછો દૈનિક વપરાશ ૮૫૦ એકમો

સરેરાશ દૈનિક વપરાશ ૧,૦૫૦ એકમો

પુનઃ વરદી સપાઠી અને આર્થિક વરદી જથ્થા વચ્ચેનું અનુકૂળ પ્રમાણ

૫ : ૧ છે.

અથવા

૩ (અ) ૨૦૧૬-૧૭ માટે સ્ટોર્સ વિભાગમાંથી નીચેની માહિતી મળે છે. ૫
 તેના આધારે : (૧) છેવટનો સ્ટોક (૨) માલ વપરાશ (૩) માલની ફેરબદલી
 દર શોધો.
 (૧) શરૂમાં સ્ટોક રૂ. ૪૦,૦૦૦
 (૨) ખરીદી રૂ. ૧,૧૦,૦૦૦
 (૩) સરેરાશ સ્ટોક (ઉધાર) રૂ. ૪૫,૦૦૦

(બ) નીચેની માહિતી પરથી વેચાણ પડતર અને ખરીદી શોધો : ૫
 આખર સ્ટોક રૂ. ૬૦,૦૦૦
 સરેરાશ સ્ટોક રૂ. ૫૫,૦૦૦
 માલ ફેરબદલી ૪ વખત

(ક) નીચેની માહિતી પરથી લઘુતમ સપાઠી, શુકૃતમ સપાઠી અને ૫
 વરદી સપાઠી શોધો :
 સરેરાશ વપરાશ ૧૦ એકમો
 ઓછામાં ઓછી વપરાશ ૫ એકમો
 વધુમાં વધુ વપરાશ ૧૫ એકમો
 વરદી જથ્થો ૫૦૦ એકમો
 વરદી સમય ૨૦ થી ૩૦ દિવસ

૪ એક કારખાનામાં કલાક દીઠ વેતનદર રૂ. ૭ છે. અનીલને રોવેન યોજના મુજબ ૧૫
 રૂ. ૩૮૪ અને સમયવેતન મુજબ ઉત્તે મળે છે. આ જ કારખાનામાં એક વસ્તુની
 માલસામાનની કિંમત રૂ. ૫૭૧ છે. અને કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ મજૂરીના ૫૦%
 લેખે વસૂલ કરવામાં આવે છે. તે વસ્તુની કારખાના પડતર સમય વેતન, કાર્યવેતન,
 ડેલ્સી યોજના મુજબ તથા રોવેન યોજના મુજબ ગણો.

અથવા

૪ XYZ કુ. લિના કામદારોની વિગત નીચે મુજબ છે : ૧૫

૧. ૦૧-૦૩-૧૯૬૯ રોજ કામદારોની સંખ્યા	૫૫૦
૨. ૩૧-૩-૧૯૬૯ રોજ કામદારોની સંખ્યા	?
૩. રાજીનામું આપી છુટા થયેલ કામદારોની સંખ્યા	૫૫
૪. બરતરફ થયેલ કામદારોની સંખ્યા	૨૨
૫. નિવૃત્ત થયેલ કામદારોની સંખ્યા	૩૮
૬. નવા નિમાયેલ કામદારોની સંખ્યા	૩૧૫

(વિસ્તાર યોજનાનાં કારણે ૨૫૦ કામદારોની નિમણૂક કરવામાં આવી છે)

સંયુક્ત મજૂર ફેરબદલી દર, ૩૦%

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી :

- (૧) ૩૧-૩-૧૯૬૯ રોજ કામદારો સંખ્યા
- (૨) પુનઃસ્થાપના પદ્ધતિ મુજબ ફેરબદલી દર અને સમકક્ષ ફેરબદલી દર
- (૩) નવા નિમાયેલ કામદારોની સંખ્યાનાં આધારે ફેરબદલી દર અને સમકક્ષ મજૂર ફેરબદલી દર.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Marks have been shown on the right side of question.
(2) There are total four questions.
(3) Each question is compulsory.

1 Kaushal Ltd. manufactured and sold 4000 units of TV set **20** at its 50% production capacity in the year 2010 :

Material Rs. 80 per unit

Wages 50% of materials consumed

Direct expenses Rs. 80,000

Factory Overheads

(60% variable) Rs. 2,00,000

Office overheads (fixed) Rs. 1,40,000

Selling overheads

(40% variable) Rs. 1,00,000

Sales Cost + 10% profit

For the year 2017, it is estimated that :

- (1) The output will be at its full production capacity and 75% of the production will be sold.
- (2) Cost of materials and wages will increase by 20% and 10% respectively.
- (3) Fixed factory and office expenses will increase by Rs. 40,000 and Rs. 20,000 respectively.
- (4) The rate of profit on cost will increase by 100%.

From the above information, prepare the following statement :

- (1) A statement of cost showing total as well as per unit cost and profit for the year 2016 and
- (2) A statement of cost showing estimated profit for the year 2017.

OR

1 A company prepares two products 'A' and 'B'. Production **20**

cost for the year ended 31st March, 2016 was as under :

Material Rs. 7,50,000

Wages Rs. 4,20,000

Factory overheads Rs. 1,80,000

In the beginning and at the end of the year, there was no stock of semi - finished goods.

- (1) Direct material per unit for 'A' is double than that of 'B'.
- (2) Direct wages per unit for 'B' is 90% of wages of 'A'.
- (3) Factory overheads per unit was same for both 'A' and 'B' products.
- (4) Office overheads were 150% of direct wages for each type of product.
- (5) Selling expenses for both the products are 50 paise per unit.
- (6) During the year :

'A' production 50000 units out of which 70% is sold.

'B' production 1,00,000 units out of which 80% is sold.

Prepare cost sheet showing total cost, cost per unit and profit for each type of product.

2 Kuntal Ltd. has three production depts. A, B and C and two service dept. D and E. The following informations are taken from the books of Kuntal Ltd. :

Rent and taxes Rs. 5,000
 General electricity Rs. 600
 Indirect Labour Rs. 1,500
 Power Rs. 1,500
 Depreciation of machine Rs. 10,000
 Miscellaneous expenses Rs. 10,000

Particulars		A	B	C	D	E
Space occupied (sq.ft.)	10,000	2,000	2,500	3,000	2,000	500
Light Points	60	10	15	20	10	5
Direct Labour (Rs.)	10,000	3,000	2,000	3,000	1,500	500
Horse Power	150	60	30	50	10	-
Value of the assets (Rs.)	2,50,000	60,000	80,000	1,00,000	5,000	5,000
Working hours	-	6,226	4,028	4,066	-	-
Distribution of expenses of dept D		20%	30%	40%	-	10%
Distribution of expenses of dept E		40%	20%	30%	10%	-

Prepare statement showing allocation of overheads to various departments. And show the distribution of service department expenses to A, B and C by repeated distribution method. And assuming that overheads are absorbed on basis of working hours, determine the rate of percentage for each dept.

OR

2 The following details are of Raj Ltd. Show the allocation 20

of overhead expenses with proper basis of allocation. Assuming that overheads are absorbed on the basis of percentage of direct labour, determine the rate of percentage for each department :

<i>Particulars</i>	<i>Production Dept.</i>			<i>Service Dept.</i>	
	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>X</i>	<i>Y</i>
Assets value (Rs.)	37,500	25,000	12,500	7,500	5,000
No. of workers	150	150	100	50	50
Electricity (kW)	7500	6000	4500	3000	3000
Space occupied	450	450	300	150	150
Direct Material	3000	4000	4000	2000	2000
Direct wages	2500	3500	4000	1000	1500

Combined expenses are as under :

Motive power	2,400	Lighting power	600
Supervision expenses	7,500	Indirect Material	4,500
Repairing		Worker welfare Exp.	8,100
maintenance	10,500	Canteen expenses	900
Rent and taxes	1,500		
E.S.I. Contribution	3750		

Expenses of service dept. X allocate in proportion of direct wages and expenses of service dept. Y allocate in the proportion of 5:3:2 among production dept. A, B and C.

3 (a) From the following information of ABC Co Ltd. 5
calculate cost per unit :

Annual consumption 2500 units

Ordering cost Rs. 200

Economic Ordered Quantity 1000 units

Carrying cost 10%

(b) From the following information calculate : 10

(1) Reordering Level

(2) Maximum level

(3) Minimum level

(4) Danger level

(5) Safety level

Maximum delivery period 65 days

Maximum delivery period :

for emergency procurement 10 days

Average delivery period 10 days

Minimum consumption daily 850 units

Average consumption daily 1050 units

The ratio between reordering level and Economic
Ordering Quantity (EOQ) is 5:1 respectively.

OR

3 (a) On basis of following details available from a Store 5
Dept. calculate :

- (1) Closing stock
- (2) Stock consumption
- (3) Stock turnover rate

Operating stock Rs. 40,000

Purchase Rs. 1,10,000

Average stock Rs. 45,000

(b) Find out Cost of Sale and Amount of Purchase from 5
the following data :

Closing stock Rs. 60,000

Average stock Rs. 55,000

Stock turnover rate 4 times

(c) From the following details, find out Minimum Level, 5
Maximum Level and Reordering Level :

Average consumption daily 10 units

Reordering quantity 500 units

Minimum consumption daily 5 units

Ordering period 20 to 30 days

Maximum consumption daily 15 units

4 The wage rate per hour is Rs. 7 in a factory. Anil has received Rs. 384 according to Rowen plan and Rs. 336 according to Time Wage System. Material cost of a product is Rs. 531 and factory overheads are recovered at 50% of total wages. Calculate total factory cost of a product according to Time Wage, Piece Wage, Halsey Plan and Rowen Plan. 15

OR

4 Information regarding workers of XYZ Ltd, is as under : 15

No. of workers as on 01-03-16 550

No. of workers as on 31-3-16 ?

No. of workers resigned 55

No. of workers dismissed 22

No. of workers retired 38

No. of workers newly appointed

(out of which 250 workers were taken

under expansion plan) 315

Labour turnover rate as per Flux Method 30%

Find out :

- (1) No. of workers as on 31-3-16
- (2) Labour turnover rate as per Replacement Method and as per Separation Method
- (3) Equivalent annual turnover rate on the basis of Replacement and Separation Method.

રફ્ફ કામ માટેની જગ્યા / SPACE FOR ROUGH WORK

રફ્ઝ કામ માટેની જગ્યા / SPACE FOR ROUGH WORK
